

**SIGURNOSNA
INFORMACIJA****SAFETY INFORMATION****BROJ: 2014/008 Rev.00****NUMBER: 2014/008 Rev.00**CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

Title: Certificate of Release to Service (CRS) issuance by foreign Maintenance Organisations	Naslov: Izdavanje Uvjerenja o tehničkoj ispravnosti vazduhoplova (CRS) nakon održavanja u stranim organizacijama za održavanje
Pursuant to Article 6, paragraph 1, point 10, in conjunction with Article 79 of the Law on Air Transport ("Official Gazette of Montenegro", No. 30/12), the Civil Aviation Agency, hereby issues: SAFETY INFORMATION Number: 2014/008 Rev.00 Application: This Safety Information is applicable to the owners/operators of all aircraft from Civil aircraft register of Montenegro, Continuing Airworthiness Management Organisations managing continuing airworthiness of these aircraft and foreign Maintenance Organisation maintaining these aircraft. This Safety Information shall apply from the day of publishing and will also be available on Agency web site. Regulation Reference: Law on Air Transport ("Official Gazette of Montenegro" no. 30/2012) Regulation on the continuing airworthiness of aircraft and aeronautical products, parts and appliances, and on the approval of organisations and personnel involved in these tasks ("Official Gazette of Montenegro" no. 37/12 and 47/12) Guidance Material Reference: Rulemaking interpretation on "Maintenance release of aircraft not covered by the Basic Regulation" (hereinafter referred to as the "Interpretation") Purpose: Pursuant to Article 79 of Law on Air Transport it is possible to maintain aircraft at foreign Maintenance Organisations. Montenegro is not recognised in EASA system, so regulations applicable to EASA members are not applicable on aircraft from Montenegrin register which would mean that these organisations could not use their privileges as holders of EASA Maintenance Organisation	Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 10 a u vezi sa članom 79 Zakona o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG”, broj 30/12), Agencija za civilno vazduhoplovstvo, donijela je: SIGURNOSNU INFORMACIJU Broj: 2014/008 Rev.00 Primjena : Ova Sigurnosna informacija odnosi se na vlasnike/operatore svih vazduhoplova iz Registra civilnih vazduhoplova Crne Gore, Organizacije za obezbjeđivanje kontinuirane plovidbenosti koje obezbjeđuju kontinuiranu plovidbenost ovih vazduhoplova (u daljem tekstu: CAMO organizacije) i na strane organizacije za održavanje koje održavaju ove vazduhoplove. Ova Sigurnosna informacija se primjenjuje od dana objavljivanja, a biće dostupna na internet stranici Agencije. Referentni propisi: Zakon o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG”, broj 30/12) Pravilnik o obezbjeđivanju kontinuirane plovidbenosti vazduhoplova i drugih vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i o odobravanju vazduhoplovno-tehničkih organizacija i osoblja koje se bave ovim poslovima („Službeni list CG”, broj 37/12 i 47/12) Reference uputstva za primjenu: Tumačenje odjeljenja za izradu propisa o „Certifikaciji radova nakon održavanja vazduhoplova koji nijesu obuhvaćeni Osnovnom Uredbom“ (u daljem tekstu: Tumačenje) Svrha: U skladu sa članom 79 Zakona o vazдушnom saobraćaju, održavanje vazduhoplova se može povjeriti stranim organizacijama za održavanje. S obzirom da Crna Gora nije prepoznata kao dio EASA sistema, propisi koji važe za članice EASA-e se ne odnose na vazduhoplove iz crnogorskog registra, što bi značilo da ove organizacije ne mogu koristiti prava koja imaju kao

Approval when maintaining aircraft from Montenegrin register. In accordance with the Interpretation, this safety information has the purpose to inform all stakeholders about a possible way to issue CRS to aircraft from Montenegrin register, maintained by foreign Maintenance Organisations.

1. Regulatory framework

Basic regulation 216/2008 is applicable to the aircraft:

“(a) designed or manufactured by an organisation for which the Agency or a Member State ensures safety oversight; or

(b) registered in a Member State, unless their regulatory safety oversight has been delegated to a third country and they are not used by a Community operator; or

(c) registered in a third country and used by an operator for which any Member State ensures oversight of operations or used into, within or out of the Community by an operator established or residing in the Community; or

(d) registered in a third country, or registered in a Member State which has delegated their regulatory safety oversight to a third country, and used by a third-country operator into, within or out of the Community”.

Article 79 of the Law on Air Transport provides the possibility that the maintenance of aircraft may be entrusted to foreign Maintenance organisation:

“(1) Aircraft operator may entrust maintenance of aircraft and aircraft component to foreign organisation listed in EASA list of part-145 approved organisations or with principal place of business in EASA member state.

(2) Aircraft operator may entrust maintenance of aircraft and aircraft component to foreign organisation not listed in EASA list of part-145 approved organisations and without principal place of business in EASA member state, with approval for maintenance of aircraft by civil aviation authority of other state issued in accordance with requirements equal to or stricter than requirements prescribed by this Law.”

The Interpretation provides for several possible ways for carrying out maintenance of aircraft from Montenegrin

nosioci EASA odobrenja za organizacije za održavanje, prilikom izvođenja radova održavanja vazduhoplova iz crnogorskog Registra. U skladu sa navedenim tumačenjem ova informacija ima za cilj da informiše sve zainteresovane subjekte na koji način je moguće izdati CRS za vazduhoplove iz crnogorskog registra, a koje održavaju strane organizacije za održavanje.

1. Regulatorni okvir

Osnovna Uredba 216/2008 se odnosi na vazduhoplove koji su:

„(a) projektovani ili proizvedeni u organizaciji nad kojom sigurnosni nadzor obavlja EASA ili država članica EU; ili

(b) registrovani u državi članici EU, izuzev ako je sigurnosni regulatorni nadzor (*regulatory safety oversight*) prenesen trećoj državi i ako ih ne koristi operator iz Zajednice; ili

(c) registrovani u trećoj državi i koje koristi operator nad čijim letovima nadzor obavlja država članica EU ili koje za letove u Zajednicu, unutar Zajednice ili iz Zajednice koristi operator koji ima sjedište ili boravište u Zajednici; ili

(d) registrovani u trećoj državi ili registrovani u državi članici EU koja je prenijela svoj sigurnosni regulatorni nadzor trećoj državi, i koje za letove u Zajednicu, unutar Zajednice ili iz Zajednice koristi operator koji je iz treće države”.

Odredbom člana 79 Zakona o vazдушnom saobraćaju propisano je da se održavanje vazduhoplova može povjeriti stranoj organizaciji za održavanje:

„(1) Operator vazduhoplova može da povjeri poslove održavanje vazduhoplova i vazduhoplovne komponente stranoj organizaciji koja se nalazi u evidenciji EASA-e ili ima sjedište na teritoriji države članice EASA-e.

(2) Poslove održavanja vazduhoplova i vazduhoplovne komponente operator vazduhoplova može da povjeri i pravnom licu koje nije u evidenciji EASA-e i nema sjedište na teritoriji države članice EASA-e, a koje je vazduhoplovna vlast druge države ovlastila za obavljanje tih poslova u skladu sa uslovima koji su najmanje jednaki ili strožiji od uslova koji su propisani ovim zakonom.“

Tumačenje predviđa više načina na koji se može vršiti održavanje vazduhoplova iz crnogorskog Registra u

<p>register within EASA system. The Interpretation can be found at EASA web site: http://easa.europa.eu/newsroom-and-events/news/rulemaking-interpretation-maintenance-release-aircraft-not-covered-basic</p> <p>2. General Guidance</p> <p>In accordance with the Interpretation, EASA has suggested two acceptable solutions, Practice 2 and Practice 3. Civil Aviation Agency shall determine that the problem is resolved in accordance with procedure referred to in Practice 3 of the Interpretation. Maintenance organisation with principal place of business on territory of EU Member State, Iceland, Liechtenstein, Norway or Switzerland, or it is approved by EASA shall, instead of CRS issued in accordance with Part 145, issue following CRS:</p> <p>“Certifies that the work specified except as otherwise specified was carried out in accordance with Montenegrin national regulations and in respect to that work the aircraft is considered ready for release to service.”</p> <p>All owners/operators and/or CAMO organisations should inform foreign maintenance organisation with EASA approval before commencing maintenance of their aircraft of this manner of certification.</p> <p>Therefore, foreign maintenance organisations can use their EASA Approval issued in accordance with Part 145, satisfy the Interpretation, Montenegrin Law on Air Transport and Regulation on the continuing airworthiness of aircraft and aeronautical products, parts and appliances, and on the approval of organisations and personnel involved in these tasks transposing Part 145 in legal system of Montenegro.</p>	<p>EASA sistemu. Tekst ovog Tumačenja se nalazi na sajtu EASA-e: http://easa.europa.eu/newsroom-and-events/news/rulemaking-interpretation-maintenance-release-aircraft-not-covered-basic</p> <p>2. Opšte uputstvo</p> <p>U skladu sa Tumačenjem, EASA je predložila dva prihvatljiva rješenja, Practice 2 i Practice 3. Agencija za civilno vazduhoplovstvo utvrđuje da se prihvata rješenje predloženo u dijelu Practice 3 Tumačenja. Organizacija za održavanje koja se nalazi na teritoriji države članice EU, Islanda, Lihtenštajna, Norveške ili Švajcarske, ili je odobrena od strane EASA-e će umjesto CRS-a izdatog u skladu sa Dijelom 145, izdavati CRS u kojem će biti navedno:</p> <p>„Potvrđuje se da su specificirani radovi, osim ako nije drugačije navedeno, obavljani u skladu sa nacionalnim propisima Crne Gore i da se u odnosu na te radove vazduhoplov smatra spremnim za vraćanje u upotrebu“,</p> <p>Svi vlasnici/operatori i/ili CAMO organizacije treba da o ovom načinu certifikacije radova obavijeste strane organizacije za održavanje koje imaju EASA odobrenje prije početka održavanja svojih vazduhoplova.</p> <p>Na ovaj način strane organizacije za održavanje mogu koristiti svoje EASA odobrenje dobijeno u skladu sa Dijelom 145, zadovoljiti Tumačenje, i odredbe Zakona o vazdušnom saobraćaju i Pravilnika o obezbjeđivanju kontinuirane plovbenosti vazduhoplova i drugih vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i o odobravanju vazduhoplovno-tehničkih organizacija i osoblja koje se bave ovim poslovima, kojim je Dio 145 prenešen u pravni sistem Crne Gore.</p>		
<p>Direktor / Director Dragan Đurović</p>		<p>Datum / Date</p>	<p>08.12.2014.</p>